

QONUN HUJJATLARIDA USLUBIY XATOLARNI ANIQLASH VA TO'G'RILASH

O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi Surxondaryo akademik litseyi

Ona tili va adabiyot va Huquqshunoslik fani o'qituvchisi

Boysariyeva Manzura Yangiboy qizi

Mirzoyusupov Shohrux Shavkatovich

Annotatsiya: Mazkur maqolada qonun hujjatlarida uchraydigan turli uslubiy xatolar, ularning huquqiy amaliyotga ta'siri va ularni aniqlash hamda to'g'rilash usullari tahlil qilinadi. Maqolada aniqlik, tushunarlilik, izchillik va aniqlik kabi muhim uslubiy talablarga e'tibor qaratiladi hamda qonunchilik texnikasining ahamiyati ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: Qonun hujjatlari, uslubiy xatolar, huquqiy texnika, aniqlik, tushunarlilik, izchillik, tahlil, to'g'rilash.

Qonun hujjatlari davlatning muhim hujjatlari bo'lib, ular jamiyat hayotining barcha sohalarini tartibga soladi. Shu sababli, ularning aniq, tushunarli va izchil yozilishi juda muhim ahamiyatga ega. Qonun hujjatlaridagi uslubiy xatolar esa huquqiy noaniqliklarga, qarama-qarshiliklarga va natijada huquqni qo'llash amaliyotida muammolarga olib kelishi mumkin.

Qonun hujjatlarida uchraydigan uslubiy xatolar turlicha bo'lishi mumkin. Ular quyidagilarni o'z ichiga oladi:

Aniqlikning yo'qligi: Qonun matni noaniq, ko'p ma'noli yoki noaniq atamalarni o'z ichiga olishi mumkin. Bu esa huquqni qo'llash organlari uchun qonunning qanday talqin qilinishini aniqlashni qiyinlashtiradi. Masalan, "muddati o'tgan" degan iboraning aniq muddati ko'rsatilmagan bo'lsa, bu noaniqlikka olib kelishi mumkin.

Tushunarlilikning yo'qligi: Qonun matni murakkab til, texnik atamalar va uzoq jummalarni o'z ichiga olgan bo'lishi mumkin, bu esa oddiy fuqarolar uchun tushunishni qiyinlashtiradi.

Izchillikning yo'qligi: Qonun matnining turli qismlarida bir xil tushunchalar har xil ma'noda ishlatilishi mumkin yoki qonun boshqa qonunlar bilan zid bo'lishi mumkin. Bu esa huquqiy amaliyotda qarama-qarshiliklarga olib keladi.

Mantiqsizlik: Qonun matnida mantiqiy xatolar, masalan, noto'g'ri xulosalar yoki noto'g'ri sabab-oqibat munosabatlari bo'lishi mumkin.

Takrorlanish va ortiqcha so'zlar: Qonun matnida bir xil ma'noni ifodalovchi takrorlanuvchi iboralar yoki ortiqcha so'zlar ishlatilishi mumkin, bu esa matnni o'qishni qiyinlashtiradi.

Gramatik xatolar: Gramatik xatolar matnni tushunishni qiyinlashtiradi va qonunning ma'nosini buzishi mumkin.

Uslubiy xatolarni aniqlash uchun qonun hujjatlarini diqqat bilan o'qish, tahlil qilish va ularni huquqiy amaliyotdagi ta'sirini hisobga olish kerak. Buning uchun quyidagi usullar qo'llanilishi mumkin:

Mutaxassislar tomonidan tekshirish: Qonun loyihalarini qabul qilishdan oldin huquqshunoslar va tilshunoslar tomonidan tekshirish orqali ko'plab uslubiy xatolar oldini olish mumkin.

O'quvchilar tomonidan sinovdan o'tkazish: Qonun loyihalarini turli guruhlardagi odamlarga o'qitish va ularning tushunchalarini tekshirish orqali uslubiy xatolarni aniqlash mumkin.

Qiyoslash va tahlil: Mavzuga oid boshqa qonun hujjatlari bilan taqqoslash orqali izchillikni ta'minlash va uslubiy xatolarni aniqlash mumkin.

Kompyuter dasturlari: Ba'zi kompyuter dasturlari matnda grammatik va uslubiy xatolarni aniqlashga yordam beradi.

Qonun hujjatlaridagi uslubiy xatolarni to'g'rilash uchun matnni qayta yozish, tahrirlash va takomillashtirish kerak. Bu jarayon mutaxassislarning hamkorligida

amalga oshirilishi lozim. Qonun hujjatlarining aniq, tushunarli va izchil bo'lishi davlatning huquqiy tizimining samaradorligi va adolatliligi uchun juda muhimdir. Shuning uchun uslubiy xatolarni aniqlash va to'g'rilashga alohida e'tibor qaratish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Karimov I.A. Barkamol avlod-O'zbekiston taraqqiyotining poydevori. Toshkent: "Sharq", 1998. –B.63.
- 2.M.Mahmudov. " O'quv materialini didaktik loyihalash tizimi". Pedagogik mahorat 2002-yil. 3-son
3. 2.M.Mahmudov. " O'quv materialini didaktik loyihalash tizimi". Pedagogik mahorat 2003-yil. 1-son
- 4.M.Ochilov. "Yangi pedagogic texnologiyalar" 2000-yil
- 5.Sobirova M.R."O'zbek tili darslarida interfaol usullardan foydalanish"
- 6.Ahmedova H.O'zbek tili o'qitishning zamonaviy texnologiyalari.-Toshkent: Tafakkur,2012.-96
7. Abdurahmanov G'.,Rustamov H Ona tili.10-sinf uchun darslik.Toshkent, "O'qituvchi" nashriyoti,2003-yil
8. Tolipov O', Usmonboeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari. – Toshkent: "Fan", 2006. –B.261.
9. Ne'matova N., G'ulomov A., Abdurimova M. Ijodiy matn ustida ishlash. - Toshkent, "O'qituvchi", 1997. –V.48.
10. Ochilov M. Yangi pedagogik texnologiyalar. – Qarshi: Nasaf, 2000. – B.

11. Roziqov O, Mahmudov M, Adizov B, Hamroev A. Ona tili didaktikasi. – Toshent: Yangi asr avlod, 2005. -B.238.
12. Rajabzoda H, Safarov A. Pedagogik texnologiyalarni o'quv jarayonida 1995. V. 293.
13. Rajabzoda H, Safarov A. Pedagogik texnologiyalarni o'quv jarayonida samarali qo'llash-hozirgi zamon ta'limi talabi. – Buxoro, 2008. – B.36.
14. Saidahmedov N. Yangi pedagogik texnologiyalar (nazariya va amaliyot).
– Toshkent: Moliya, 2003. –B. 358.
15. Tolipov O'. Ta'lim: o'qituvchi va o'quvchi faoliyati // “Sog'lom avlod”
jurnali, 2000, № 7-8, 20-23-betlar.
16. Tolipov O'.Q, Usmonboeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari. – Toshkent: “Fan”, 2006. –B.262.